{ } { }

Bakara Suresi | 54 | GİT

◀ **Bakara / 54** ▶

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِه۪ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُٓوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُٓوا اَنْفُسَكُمْۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْۜ فَتَابَ عَلَيْكُمْۜ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ

Türkçe Transcript

Ve-iż **k**âle mûsâ li**k**avmihi yâ**k**avmi innekum **z**alemtum enfusekum bittihâżikumu-l'icle fetûbû ilâ bâri-ikum fa**k**tulû enfusekum żâlikum ḣayrun lekum 'inde bâri-ikum fetâbe 'aleykum(c) innehu huve-ttevvâbu-rra*h*îm*(u)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali

Hani Musa, kavmine, siz buzağıya kapılmakla gerçekten kendinize zulmettiniz; tertemiz yaratıcınıza tövbe edin de nefislerinizi öldürün. Bu, yaratıcınız katında sizin için çok hayırlıdır demişti de Allah, bu yüzden tövbenizi kabul etmişti. Şüphe yok ki o, tövbeleri kabul eden rahimdir.

Abdullah-Ahmet Akgül Meali

O vakit Musa, kavmine: "Ey kavmim, gerçekten siz, buzağıyı *(tanrı)* **edinmekle kendinize zulmettiniz. Hemen, Bârî-i Teâlâ'nıza** *(sizi örneksiz ve eksiksiz yaratan Yüce Rabbinize)* **tevbe ederek,** *(bu kirli, kibirli ve azgın)* **nefislerinizi** *(ıslah ile)* **öldürüp** *(dizginleyin).* **İşte bu, Rabbiniz katında sizin için daha hayırlıdır" demişti. Bunun üzerine** *(Allah)* **tevbelerinizi kabul etti. Şüphesiz O tevbeleri kabul edendir, Esirgeyendir.**

Abdullah Parlıyan Meali

Ve Musa halkına dönüp "Ey halkım!" demişti. Doğrusu buzağıya taparak kendinize yazık ettiniz. O halde tevbe ederek tekrar yaratıcınıza yönelin ve size bu günahı işleten benliğinizi öldürüp yok edin veya bu suçunuzdan dolayı; buzağıya tapmayanlar, tapanları öldürün veya intihar ederek, kendi kendinizi öldürerek

yok edin. Bu sizin için yaratıcınız katında en hayırlısı olacaktır. Bunun üzerine O, tevbenizi kabul etmişti. Çünkü yalnız O'dur tevbeleri kabul eden ve kullarına acıyan.

Ahmet Tekin Meali
Mûsâ kavmine: "- Ey kavmim, siz buzağıyı put edinmekle kendinize, birbirinize yazık ettiniz, zulmettiniz. Bari gelin, günah işlemekten vazgeçerek tevbe ederek, sizi ayırıcı özelliklerle düzenli, sağlıklı, ahenkli, dengeli yaratan hâlikınıza itaate yönelin. Değilse iç karışıklığa düşerek, birbirinizden bulun, birbirinizin kanını dökün. Tevbe etmeniz, sizi ayırıcı özelliklerle düzenli, sağlıklı, ahenkli, dengeli yaratan hâlikınız katında sizin için daha hayırlıdır." demişti. Bunun üzerine tevbe ettiniz de Allah tevbenizi kabul buyurdu. O insanları tevbeye, itaate sevkeden ve tevbeleri kabul edendir, engin merhamet sahibidir.

bk. Kur'ân-ı Kerim, 7/160; 20/80.

Ahmet Varol Meali
Musa kavmine: "Ey kavmim! Şüphesiz siz buzağıya tapınmakla kendinize zulmettiniz. Şu halde, yaratıcınıza tevbe edin ve nefislerinizi öldürün. [9] Böyle yapmanız yaratanınız katında sizin için daha hayırlıdır" demişti. Yaratanınız da sizin tevbenizi kabul etti. Şüphesiz O, tevbeleri her zaman kabul eden ve çok bağışlayandır.

9.Bu emirle tevbe edenlerin tevbe etmeyip günahlarında ısrar edenleri öldürmelerinin istendiği bildirilmiştir.

Ali Bulaç Meali
Hani Musa, kavmine: 'Ey kavmim, gerçekten siz, buzağıyı (tanrı) edinmekle kendinize zulmettiniz. Hemen, kusursuzca yaratan (gerçek ilah)ınıza tevbe edip nefislerinizi öldürün: bu, yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır' demişti. Bunun üzerine (Allah) tevbelerinizi kabul etti. Şüphesiz O tevbeleri kabul edendir, esirgeyendir.

Ali Fikri Yavuz Meali
O zaman Mûsâ, buzağıya tapan kavmine: "- Ey kavmim, siz buzağıya tapmakla kendinize zulmettiniz. Hemen yaradanınıza tevbe edin de nefislerinizi öldürün (Islâh edin). İşte bu yapacağınız, yaradanınız katında sizin için hayırlıdır." demişti de; Allah tevbelerinizi kabul etmişti. Çünkü o, tevbeleri çok çok kabul edendir, çok esirgeyendir.

Bahaeddin Sağlam Meali
Yine hatırlayın ki; Musa kavmine: "Ey kavmim, siz buzağıyı tanrı edinmekle kendinize zulmettiniz. Artık Yaratanınıza tevbe edin ve kendi nefislerinizi (ilkel kalmış olan putperest damarlarızı) öldürün… Bu, yaratanınız katında sizin için daha hayırlıdır."

Bunun üzerine Allah tevbenizi kabul etti. Hiç şüphesiz O, tevbeleri çok çabuk kabul eden ve çok acıyandır.

Bayraktar Bayraklı Meali
Mûsâ, kavmine “Ey kavmim! Buzağıyı tanrı edinmekle kendinize büyük kötülük ettiniz. Hemen yaratanınıza tövbe ediniz ve kendinizi ıslah ediniz. Böyle yapmanız yaratanınız katında sizin için hayırlıdır” demişti. Allah da tövbelerinizi kabul etti. Çünkü O, tövbeleri kabul edendir; merhamet sahibidir.

Besim Atalay Meali (1965)
Ne zaman ki, Musa kendisinin ulusuna: «Ey ulusum! Buzağıya tapmakla kendinize kıydınız, tövbe edin Tanrınıza, içinizde bulunan kötülüğü ezin, bu, Tanrınızın katında, sizinçin hayırlıdır, O, sizi bağışladı, O'dur bağışlayıcı, O'dur yarlıgayıcı»

Cemal Külünkoğlu Meali
Musa kavmine demişti ki: “Ey kavmim! Şüphesiz siz, buzağıyı (maddeyi) tanrı edinmekle kendinize kötülük ettiniz. Onun için hemen, yaratanınıza tövbe edip içinizdeki kötülükleri öldürün (ıslah edin). Bu, yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır.” Böylece Allah tevbenizi kabul etmiş olur. Hiç şüphesiz o, tövbeleri kabul edendir, merhametlidir.

Cemil Said (1924)
Mûsâ kavmine "Siz danaya taparak nefsinize zulm itdiniz" didi. Ya rabbinize rücû’ idin ve yâhud nefsinizi katl idiniz. Bu hâl rabbiniz nezdinde hakkınızda hayırlı olur, o sizi ’afv ider, zîrâ tevbe idenleri sever, rahîmdir.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Musa milletine "Ey milletim! Buzağıyı tanrı olarak benimsemekle kendinize yazık ettiniz. Yaratanınıza tevbe edin ve nefislerinizi öldürün, bu Yaratanınız katında sizin için hayırlı olur; O daima tevbeleri kabul ve merhamet eden olduğu için tevbenizikabul eder" demişti.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Mûsâ, kavmine dedi ki: “Ey kavmim! Sizler, buzağıyı ilâh edinmekle kendinize yazık ettiniz. Gelin yaratıcınıza tövbe edin de nefislerinizi öldürün[17] (kendinizi düzeltin). Bu, Yaratıcınız katında sizin için daha iyidir. Böylece Allah da onların tövbesini kabul etti. Çünkü O, tövbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir.”

> *Âyetin bu kısmı “İçinizden buzağıya tapanları öldürün” şeklinde de tercüme edilmiştir.*

Diyanet Vakfı Meali

Musa kavmine demişti ki: Ey kavmim! Şüphesiz siz, buzağıyı (tanrı) edinmekle kendinize kötülük ettiniz. Onun için Yaradanınıza tevbe edin de nefislerinizi (kötü duygularınızı) öldürün. Öyle yapmanız Yaratıcınızın katında sizin için daha iyidir. Böylece Allah tevbenizi kabul etmiş olur. Çünkü acıyıp tevbeleri kabul eden ancak O'dur.

Edip Yüksel Meali

Musa, halkına demişti ki: "Ey halkım, sizler buzağıya tapmakla nefsinize (kişilik, öz, ruh) zulmettiniz. Yaratıcınıza tövbe edin ve nefsinizi (egonuzu) öldürün. Bu, yaratıcınız katında sizin için daha iyidir." O, sizi affeder. Elbette O, tövbeleri kabul edendir, Rahim'dir.

Şeytanın kovulmasının nedeni onun egosuydu. Bizim bu dünyaya indirilmemizin nedeni de egomuzdu. Birçoğumuzun Tanrı'ya yönelerek tekrar O'nun melekutuna gitmemizi engelleyen de yine egodur. Bir çok Kuran çevirisinin bu bölümü, "birbirinizi öldürünüz" biçiminde, Türkçe'ye yanlış olarak aktarmaları hayret vericidir. Ayeti yanlış çevirenler, otuz ayet sonraki 84. ve 85. ayetleri görmediler mi? Arapça "nefs" kelimesi, müteşabihtir; yani bir kaç anlama sahiptir. Bu ayette "nefs" kelimesi, birincisinde öz ve kişilik anlamında, ikincisinde ise ego anlamındadır. Müteşabih ayetler için bak 3:7.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali

Hani bir zamanlar Musa kavmine dedi ki; Ey kavmim cidden siz o buzağıyı put edinmekle kendi kendinize zulmettiniz, bari gelin Rabbinize tevbe ile dönün de nefislerinizi öldürün. Böyle yapmanız Bârî Teâlânız katında sizin için hayırlıdır, böylece tevbenizi kabul buyurdu. Gerçekten de o Tevvab ve Rahîm'dir.

Elmalılı Meali (Orijinal)

Ve bir vakit Musa kavmine dedi ki: «Ey kavmim cidden siz o danaya tutulmanızla kendinize zulmettiniz gelin bârinize dönün, tevbe edin de nefislerinizi öldürün, böyle yapmanız bâriniz yanında sizin için hayırlıdır» bu suretle tevbenizi kabul buyurdu. Filhakika o, öyle tevvab öyle rahîmdir

---

Erhan Aktaş Meali

Hatırlayın! Musa, kavmine: “Ey kavmim! Siz buzağıyı edinmekle[1] kuşkusuz kendinize zulmettiniz. Hemen tevbe edin ve böylece nefislerinizi öldürün.[2] Bu Bâri'nizin[3] yanında sizin için daha hayırlıdır.” demişti. Sonra da O, tövbenizi kabul etmişti. Kuşkusuz O, Tevbeleri Kabul Eden'dir, Rahmeti Kesintisiz'dir.

1- Ona yönelmekle, kutsamakla. 2. Bu bir deyimdir. Fıtratınızı/benliğinizi bu yanlış ve kötü duygu ve düşüncelerden arındırın. Tevbe ederek nefsinizin kötü arzularını yok edin. Ayetteki katele(öldürün) sözcüğü, mecazen “halden hale geçme, değişim” demektir. Arapçada; şaraba su katmak anlamında, “Şarabı su ile öldürdüm;” birisini aşağılamak anlamında, “Falanca kişiyi öldürdüm;” bir şeyi kesin olarak bilmek anlamında “Falan şeyi ilim açısından öldürdüm” gibi deyimlerde ve yine “Kendinizi öldürmeyin.”

(4:29 gibi örneklerde de görüldüğü gibi birçok anlamı bulunmaktadır.
3. Sizi aklayan, kötülüklerden uzaklaştıran, arındıran yaratıcınızın.

Hasan Basri Çantay Meali
Ve hani Musa, kavmine: «Ey kavmim, siz buzağıya tutunmakla (onu tanrı edinmekle) şübhesiz kendinize yazık etmişsiniz. Hemen Yaradanınıza tevbe edip nefislerinizi öldürün (ıslâh edin), böyle yapmanız Yaradanınız katında, sizin için çok hayırlıdır» demişdi de (Allah da) tevbelerinizi kabul etmişdi. Çünkü o, tevbeleri en çok kabul edenin, en çok esirgeyenin, ta kendisidir.

Hayrat Neşriyat Meali
O vakit Mûsâ, kavmine: “Ey kavmim! Şübhe yok ki siz, buzağıyı (ilâh) edinmekle kendinize zulmettiniz; öyle ise yaratanınıza tevbe edip, nefislerinizi öldürün!(3) Bu (hâliniz), yaratanınızın katında sizin için daha hayırlıdır” dedi. Bunun üzerine (Allah) tevbenizi kabûl etti. Şübhesiz ki Tevvâb (tevbeleri çok kabûl eden), Rahîm (çok merhametli olan) ancak O'dur.

(3)Pek çok tefsirlerde, “Nefislerinizi öldürün!” emriyle kasdedilen kimselerin, buzağıya taparak dinden çıkanlar olduğu beyân edilmektedir. Bu emir gereği o günahkârlardan öncelikle tevbe etmeleri istendi ve kabûl etmeyenlerle harb edildi. Öyle ki bu savaşta öldürülenlerin sayısının yetmiş bini bulduğu rivâyet edilmektedir. Diğer bir ma‘nâ ise bu emrin mecâzî oluşudur ki, bu durumda onlardan nefislerini terbiye etmeleri, bir daha böyle hâllere girmemeleri istenmiştir. (Elmalılı, c. 1, 355)

İlyas Yorulmaz Meali
Musa kavmine “Buzağıyı tapınak edinmekle kendi kendinize zulmettiniz. O halde yaratanınıza tövbe edin, nefislerinizi öldürün (kibrinizi kırın). Böyle yapmanız yaratanınız yanında daha hayırlıdır. Sonra Rabbiniz size (yaptığınız hatanın cezasını vermekten) vazgeçti. Elbetteki Rabbiniz pişmanlıkları kabul eden ve çok merhametli olandır” demişti.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
O gün Musa, ulusuna demişti: « Ey ulusum! Siz buzağıyı tanrı edinmekle kendinize yazık ettiniz. Artık yaradanınıza tövbe edin. Hem de kendinizi düzeltin. Yaradanınızın katında sizin için böylesi yeydir. Böylece Allah onların tövbelerini onamıştı. Çünkü tövbeleri onayıcı, esirgeyici Odur.»

İsmail Hakkı İzmirli
Hani Musa kavmine « Ey kavmim! buzağıyı mabut edinmekle nefislerinize zulüm ettiniz, yaratanınıza tövbe edin, nefislerinizi öldürün. Bu husus yaratanınız indinde hakkınızda hayırlıdır demişti. Artık Allah da tövbenizi kabul etti. [3] Çünkü tevvap O/dur. rahîm O/dur.

[3] İltifat tariki ile vârit olmakla «emrettiğimi işlediler. Allah da tövbenizi kabul etti» demektir. Maamafih Hazret-i Musa'nın da

kavlinden olabilir: eğer dediğimi işlerseniz Allah tövbenizi kabul eder.

Kadri Çelik Meali

Hani Musa kavmine, "Ey kavmim! Buzağıyı benimsemekle kendinize zulmettiniz. Yaratanınıza tevbe edip O'na dönün ve nefislerinizi öldürün. Bu, yaratanınız katında sizin için daha hayırlıdır" demişti de böylece Allah tevbenizi kabul etmişti. Zira O, tevbeleri kabul eden ve merhamet edendir.

("Nefislerinizi öldürün" ifadesi üç mânâya gelebilir. Birincisi gerçek anlamı ki, herkesin kendi kendini öldürmesi ve intihar etmesidir. Lakin bu ilahi dinler açısından hiç bir zaman doğru görülmemiş bir şeydir. O halde kastedilen mana bu değildir. İkincisi, işin geleneksel anlam olup esasen "birbirinizi öldürünüz" manasını ifade etmektedir. Çoğunlukla tefsirciler bu manayı gözetmişlerdir. Tur'a giden Hz. Musa'nın arkasından Sâmirî, altından bir buzağı heykeli yapmış, onu bağırtmış ve Apis öküzüne tapan Mısırlılar ve diğer puta tapıcılar gibi, İsrail oğullarının bir kısmını, "İşte Musa bunu aramaya gitti" diyerek ona taptırmış ve çok yakın bir zamanda bizzat şahit oldukları nimetlere karşı nankörlük yapıp bir bozgun ve karışıklık çıkarmış, kavmin diğer bir kısmı Hz. Harun ile beraber bu gidişi önleyememiş ve Hz. Musa'nın dönmesini beklemişlerdir. O zamana kadar da bu karışıklık gittikçe yayılmış, Hz. Musa Tur'dan dönünce hepsine birden "Kendinize yazık ettiniz" diye hitap etmiş, hem buzağıya tapanlara, hem de ses çıkarmayıp bekleyenlere, bu günahlarından dolayı hemen tevbe etmelerini ve tevbe edenlerin, etmeyenleri derhal öldürmelerini emretmiştir. Bunun üzerine İsrail oğulları da hallerini ıslah edip uslanmışlardır. İşte burada bu olay hatırlatılmıştır. Hikaye olunduğuna göre bu olayda ölenlerin sayısı yetmiş bine ulaşmıştır. Bizim de kabullendiğimiz üçüncü mana ise sırf mecazî anlam olup "nefsani isteklerinizi öldürün" manasını ifade etmektedir. Zira size bu kötülükleri yaptıran, sizi şirke saptıran hep nefsanî isteklerdir. Tevbe de bunların kırılması ile faydalı olur ve ancak o zaman kabul edilir.)

Mahmut Kısa Meali

Hani Mûsâ kavmine, "Ey kavmim!" demişti, "Siz o buzağıya tapınmakla kendinize yazık ettiniz! O hâlde, yaratıcınıza yönelerek **tövbe edin ve** içinizden puta tapanları cezalandırmak üzere **birbirinizi öldürün!** Ayrıca, içinizdeki kötü eğilimlerinizi, bencil duygularınızı öldürerek ruhunuzu terbiye edin. **Bu, Yaratıcınız katında sizin için en iyisidir."**
Bunun üzerine, tövbe edip yeniden hakka yöneldiniz ve Rabb'iniz de **sizleri bağışladı. Çünkü O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Mahmut Özdemir Meali

Hani, Musa kavmine dedi ki: -"Ey kavmim! Siz, Dana'yı / Buzağı'yı edinmekle kendinize zulmettiniz. Artık güzel yaratıcı'nıza tevbe edin / yönelin, nefislerinizi öldürün! Güzel yaratıcı'nızın katında böylesi sizin için en hayırlıdır. Size tevbe kabul etti. Gerçekten O, Rahîm Tevvâb'tır".

Mehmet Çakır Meali

Musa, halkına hitaben: " *Aziz milletim* " dedi " *Siz buzağıya tapınmakla gerçekten kendinize büyük saygısızlık ettiniz.. Hemen*

kendinize gelip Allah'tan özür dileyin. yaratıcınız katında sizin için en iyisi budur. Belli mi olur, belki de sizi affedecektir, Çünkü o, yalvarmalara hiç dayanamaz... "

Mehmet Çoban Meali
Musa kavmine dedi ki: "Ey kavmim! Buzağıyı ilah edinmekle kendinize yazık ettiniz. Gelin yaratıcınıza tövbe edin! Benliklerinizdeki kötülüğü öldürün! Kendinizi iyiliklerle düzeltin! Böyle yapmak Yaratıcınız Allah katında sizin için daha iyidir." Onlar Musa'ya uyarak pişmanlıklarını dile getirdiler. İyi güzel işler yapacaklarına söz verdiler. Böylece onların tövbesini kabul ettik. Çünkü Rabbiniz tövbeleri çok kabul edendir! Tövbe ile yaklaşanlara karşı çok merhametlidir.

Mehmet Okuyan Meali
Hani Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Şüphesiz ki siz, buzağıyı (ilah) edinmekle kendinize haksızlık ettiniz. Onun için, Yaratıcınıza [*] tevbe edin de [nefs]inizi (kötü duygularınızı) öldürün! Böyle yapmanız Yaratıcınız katında sizin için hayırlı olandır. Böylece Allah tevbenizi kabul etmiş olur. Şüphesiz ki yalnızca O, tevbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir."

Ayette geçen [bâri'] kelimesi "yaratıcı" demektir.

Mehmet Türk Meali
Bir zamanlar Mûsa, toplumuna: "Ey kavmim! Siz buzağıyı (ilâh) edinmekle sadece kendinize zulmettiniz. Gelin, sizi kusursuz bir şekilde yaratan (Allah)'ınıza tevbe edin ve nefislerinizi öldürün.[1] İşte bu, sizi kusursuz bir şekilde yaratan (Rabb)'i-niz katında, sizin için daha hayırlıdır." demişti. Şüphesiz Allah, merhametiyle tevbeleri çokça kabul edendir.

1 "Nefislerinizi öldürün." demek; herkesin kendisini öldürmesi yani intihar etmesi, herkesin birbirini öldürmesi ve mecâzen "nefsi yok etmek" anlamlarına gelebilir. Âyette tevbe emrinin bulunmasından dolayı, mecâzî anlam daha uygun olabilir.

Muhammed Esed Meali
Ve Musa, halkına (dönüp) "Ey halkım!" demişti, "Doğrusu buzağıya taparak kendinize karşı suç işlediniz, o halde tevbe ederek (tekrar) Yaratıcınıza yönelin ve nefsinizi yok edin; [39] bu, sizin için Yaratıcınızın katında en hayırlısı olacaktır." Bunun üzerine O, tevbenizi kabul etmişti: Çünkü yalnız O'dur tevbeleri kabul eden, Rahmet Dağıtan.

39 Lafzen, "kendinizi öldürün" veya, bazı müfessirlere göre, "birbirinizi öldürün". Ancak, muhtemelen Tevrat, Çıkış xxxii, 26-28'deki hikaye üzerine bina edilen bu lafzî yorum, hemen akabindeki tevbeye çağrı ve peşinden bu tevbenin Allah tarafından kabul edildiği ifadesi karşısında ikna edici görünmemektedir. Ben, bu nedenle, Abdülcebbâr tarafından verilen anlamı (bu ayet ile ilgili yorumunda Râzî tarafından nakledilen anlamı) tercih ettim: "Kendinizi öldürün"

ifadesi, burada mecazî anlamda, yani, "nefsinizi yok edin" anlamında kullanılmıştır.

Mustafa Çavdar Meali
Hani Musa kavmine demişti ki "Ey halkım! Siz buzağıyı ilah edinerek kendinize yazık ettiniz. Hemen yaratıcınıza tövbe edip, benliğinizdeki kötülükleri öldürün. Böyle yapmanız, yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır, böylece o sizin tövbenizi kabul eder, zira o tövbeleri çokça kabul eden ve merhamet edendir." 2/185, 3/4, 21/48, 25/70, 20/82

Mustafa İslamoğlu Meali
Hani Musa kavmine demişti ki: Ey kavmim! İyi bilin ki siz buzağıyı peydahlamakla kendi kendinize kötülük ettiniz. Sizi yoktan eşsiz-örneksiz vareden Yaratıcınıza[105] dönüş yaparak af dileyin ve böylece içinizdeki (kötülük)leri öldürün![106] Böyle yapmanız, eşsiz Yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır." İşte sizin tevbenizi (bir kez daha) böyle kabul etmişti: çünkü yalnız O'dur tevbeleri kabul eden, merhamet eden.

[105] Bâri', Hâlık'tan farklı olarak "orijinal, örneksiz, eşsiz, tasarlamadan yoktan yaratan" anlamına gelir (Zemahşerî; krş: 2:117, not 214). [106] Lafzen: "kendinizi/birbirinizi öldürün!" Bu konuda hepsi de Eski Ahid'e dayanan rivayetlere göre herkes o gün silahını alarak en yakınını öldürmüştür. Tek bir günde yetmiş bin kişi bu şekilde öldürülmüştür. Önce tevbe etmeleri emredildiği ve onlar da tevbe ettiği hâlde, niçin böylesine dönüşsüz bir ceza verildiğini anlamakta zorlanan Zemahşerî, bu problemi gidermek için bir kaç ihtimal sayar. Râzî bu âyetin tefsirinde görüş birliği olmadığını söyler. Kadı Abdulcebbar'a göre bu âyetteki "öldürün" emri mecazîdir. Bütün bunlar bir yana, âyeti lafzî anlamda alacak olursak, emir "kendinizi/birbirinizi öldürün" şeklindedir. Ne var ki Yahudilere kan dökmek, birbirlerini öldürmek, vahiyle yasaklanmıştır (Bkz: Âyet 84-85). Bu iki sebep, bu ifadenin mecâzî olduğu sonucunu verir.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
Ve o zaman ki Mûsa kavmine, «Ey kavmim! Buzağıya tutunmakla nefsinize zulmetmiş oldunuz. Hemen Hâlikınıza tevbe edin, nefislerinizi öldürün. Bu sizin için Rabbiniz indinde hayırlıdır» demişti. (O Hâlik-i Kerîm de)

Suat Yıldırım Meali
Mûsâ kavmine dedi ki: "Ey kavmim! Sizler buzağıya tutulmakla kendinize çok yazık ettiniz! Derhal Yaradanınıza tevbe edin! Allah yolunda kendinizi öldürün! Böyle yapmanız sizi Yaratan nezdinde daha hayırlıdır. " Böylece Allah da sizin tövbelerinizi kabul etsin. Çünkü o tövbeleri çok kabul eder, merhamet ve ihsanı boldur. (4, 66) {KM, Çıkış 32, 27-28, 4, 66}

Âyetteki "nefislerinizi öldürün" mefhum olarak üç mânaya gelebilir. 1- Hakikî mânası ki herkesin kendi kendini öldürmesi, yani intihar etmesidir. Lakin böyle olsaydı muhatap olacak kavim kalmaz veya ancak âsiler kalırdı. Şu halde kasdedilen mâna bu değildir. 2- Esasen kardeş olan bir kavmin fertlerine, haydi bakalım şimdi birbirinizi

öldürünüz"! demektir. Tefsirciler çoğunlukla bu mânayı gözetmişlerdir. Tur'a giden Hz. Mûsâ (a.s.)'ın arkasından Samirî, altından buzağı heykeli yapmış, önce bağırtmış ve Apis öküzüne tapan Mısırlılar ve diğer puta tapıcılar gibi İsrailoğullarının bir kısmını, "İşte Mûsâ bunu aramaya gitti." diyerek ona taptırmış, çok yakın bir zamanda bizzat şahid oldukları nimetlere karşı nankörlük edip bir bozgun ve karışıklık çıkarmış, kavmin diğer bir kısmı Hz. Harun (a.s.) ile beraber bu gidişi önleyememişlerdi. Hz. Mûsâ'nın dönüşüne kadar bu şirk iyice yayılmıştı. O dönünce Furkan'ın hükmüyle, hem buzağıya tapanlara, hem de onları önlemeyip bekleyenlere hemen tövbe etmelerini ve tevbe edenlerin, etmeyenleri derhal öldürmelerini emretmiştir. Bu iç savaş Allah'ın izniyle zaferle sonuçlanmıştı ki ,burada o nimet hatırlatılıyor. 3- Sırf mecazî mânası ile "nefsani isteklerinizi öldürünüz." Bu gerçek tefsir olmayıp işarî bir mânadır. "Yani günahlarınıza pişman olarak gam ve kederden canınızı çıkarın yahut şehvetlerden menetmekle riyazet ediniz!"

Süleyman Ateş Meali

Musa kavmine demişti ki: "Ey kavmim, sizler, buzağıyı (tanrı) edinmekle kendinize zulmettiniz; gelin Yaratıcınıza tevbe edin de nefislerinizi öldürün. Bu, Yaratıcınız katında sizin için daha iyidir. (Bu suretle O), sizin tevbenizi kabul buyurmuş olur. Çünkü O, öyle bağışlayıcı, öyle merhametlidir.

(13) Kavim, dil ve kültür birliğine sâhib insan topluluğu, yani millet anlamına geldiği gibi, birkaç kişiden oluşan erkekler topluluğu ve bir peygamberin gönderildiği geniş toplum anlamlarına da gelir. Kur'ân-ı Kerîm'de kavim, bu mânâların hepsinde de kullanılmıştır. Ancak peygamberlerle ilişkili olan kavim kelimesi, genellikle ümmet anlamını taşır; milletten geniştir; birkaç milletten oluşabilir. Bundan dolayı biz bu kelimeyi, peygamberlerle birlikte anıldığı yerlerde aynen kullandık. Yer yer de toplum, millet kelimeleriyle terceme ettik. (14) Yahut: İçinizden buzağıya tapanları öldürün..

Süleyman Tevfik (1927)

Mûsâ kavmine: Ey kavmim! Buzağıyı ilâh ittihâzınızla nefsinize zulüm itdiniz, heman rabbinize tevbe idiniz ve nefislerinizi katl iyleyiniz. Bu (tevbe ve katl-i nefs) rabbiniz 'indinde sizin içün hayırlıdır didi. (Emri icrâ iylediklerinden sonra) Mûsâ: Allâh sizi 'afv itdi. Cenâb-ı Hak tevbeyi kabûl ile günâhları bağışşlayıcı ve kullarına merhamet idicidir didi. [1]

[1] Mûsâ Tûr'dan 'avdetle Benî İsrâîl'i buzağıya tapar görünce onları tekdîr ve tevbîh itdi. Tevbe itmelerini ve tevbelerinin kabûli içün birbiribi katl iylemelerini emr iyledikde Allâh'ın emrine râzıyız didiler. Bir siyah bulut geldi ve her tarafı bir sis ve derin bir zulmet kapladı. Birbirini göremeyerek ve tanıyamayarak Benî İsrâîl yekdiğerini öldürmeğe başladılar. Mûsâ ve Hârûn 'aleyhisselâm bir tarafda duruyor ve ağlayarak Cenâb-ı Hak'dan 'afv ve mağfiret dileyorlardı. Müşârunileyhimânın du'âları üzerine bulut açıldı ve hayâtda kalanlar 'afv olundılar ve o gün katl olanlar yetmişbin kişi idi.

Süleymaniye Vakfı Meali

Musa halkına şöyle seslenmişti: "Ey halkım! Buzağıyı ilah edinmekle kendinizi kötü duruma düşürdünüz, derhal sizi farklı farklı yaratana [1] yönelin (tevbe edin) de içinizdekini öldürün.

[2] Sizi farklı özelliklerde yaratanın katında iyi olan budur.” Sonra Allah tevbenizi kabul etmişti. Tevbeleri kabul eden, iyiliği bol olan O’dur.

[1] بَارِئ = Bâri' farklı yaratan demektir. Allah, her şeyi farklı yarattığı için el-Bâri' onun isimlerindendir.
[2] 52. âyette, görevlerini yerine getirebilmeleri için bağışlandıkları ifade edildiğinden burada istenen, içlerindeki buzağı aşkını öldürüp Kitab'a uymalarıdır. Tevrat'a göre o gün onlardan üç bine yakın adam öldürüldü. (Tevrat 32/26-29)

Şaban Piriş Meali
Musa kavmine:-Ey halkım! Siz buzağıyı ilah edinerek kendinize yazık ettiniz. Hemen yaratıcınıza tevbe edip, nefislerinizin hakkından geliniz. Böyle yapmanız, yaratıcınız katında sizin için daha hayırlıdır, o daima tevbeleri kabul eden ve acıyan olduğu için tevbenizi kabul eder, demişti.

Ümit Şimşek Meali
O vakit Musa kavmine, “Ey kavmim,” demişti. “Buzağıyı tanrı edinmekle kendinize yazık ettiniz. Yaratanınıza tevbe edin ve nefislerinizi öldürün.(32) Yaratıcınızın katında bu sizin için daha hayırlıdır.” Böylece Allah tevbenizi kabul etmişti. Çünkü O tevbeleri kabul eden ve çok merhametli olandır.

(32) Bu ibareye, “tevbe edenlerin tevbe etmeyenleri öldürmesi” anlamını verenler olduğu gibi, bunu mecaz olarak alıp “nefsin kötü arzularını öldürmek” şeklinde yorumlayanlar da vardır.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Hani, Mûsa, toplumuna demişti ki: "Ey toplumum, buzağıyı tanrı edinmenizle öz benliklerinize zulmettiniz. Hadi, yaratıcınıza, Bâri'inize tövbe edin; egolarınızı öldürün. Böyle yapmanız yaratıcınız katında sizin için daha iyidir; O sizin tövbelerinizi kabul eder. Hiç kuşkusuz O, evet O, tövbeleri çok kabul edendir, rahmeti sonsuz olandır."

Eski Anadolu Türkçesi
dahı ol vaḳt kim eyitti mūsā ḳavmına: “iy ḳavmumį! bayıḳ siz žulm eyledüñüz nefslerüñüze dutmaḳlıġuñuz-ile buzaġuyı; pes dönüñ yaradıcıñuz dapa, pes depelen nefslerüñüzi. şol yigrekdür size yaradıcıñuz ḳatında.” pes tevbe virdi size bayıḳ ol tevbe virdisin bayıḳ cuḥūd tevbe raḥmet ḳılıcı.

Satır Altı Meal (1534)
Didi Mūsā ‘aleyhi’s-selām buzaġıya tapan ḳavmine: Siz ‘icle tapmaġ-ıla kendiñizeẓulm itdiñiz. Rabbiñize tevbe idiñiz. Bāṭıla tapmayanlar tapanları öldürsün. Bu muḳāteleñiz Rabbiñiz ‘indinde maḳbūldür, ḫayrlıdır. Muḥaḳḳaḳ Bārī Ta‘ālā tevbeiden ḳullarını ‘aẕābdan ferāġatla maġfiret ve raḥmet idicidir.

Bunyadov-Memmedeliyev

O vaxtı da xatırlayın ki, Musa öz qövmünə: “Ey qövmüm, siz buzova sitayiş etməklə, həqiqətən, özünüzə zülm etdiniz. Buna görə də yaradanınıza tərəf üz tutaraq tövbə edin, özünüzü (buzovu tanrı bilən adamlarınızı) öldürün! Belə etməniz yaradanınızın yanında sizin üçün xeyirlidir! “- demişdi və Allah da tövbənizi qəbul etmişdi. Əlbəttə, O, tövbələri qəbul edəndir, bağışlayandır.

M. Pickthall (English)

And when Moses said unto his people: O my people! Ye have wronged yourselves by your choosing of the calf (for worship) so turn in penitence to your Creator, and kill (the guilty) yourselves. That will be best for you with your Creator and He will relent toward you. Lo! He is the Relenting, the Merciful.

Yusuf Ali (English)

And remember Moses said to his people: "O my people! Ye have indeed wronged yourselves by your worship of the calf: So turn (in repentance) to your Maker, and slay yourselves (the wrongdoers)(69); that will be better for you in the sight of your Maker." Then He turned towards you (in forgiveness): For He is Oft- Returning, Most Merciful.

69 Moses's speech may be construed literally, as translated, in which case it reproduces Exod. 32:27-28 but in a much softened form, for the Old Testament says: "Go in and out from gate to gate throughout the camp, and slay every man his brother, and every man his companion, and every man his neighbour. . . and there fell of the people that day 3,000 men." (R).

The word here translated Maker (B ari') has also in it a touch of the root-meaning of "liberator"- an apt word as referring to the Israelites, who had just been liberated from bondage in Egypt.
